

การพัฒนาแบบแผนการจัดประสบการณ์การสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง สำหรับเด็กปฐมวัย*

DEVELOPING THE MODEL OF CONSTRUCTIVISM EXPERIENCE ARRANGEMENT FOR EARLY CHILDHOOD CHILDREN

รัชฎาภรณ์ ทองถาวร

Rajchukarn Tongthaworn

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Chiangmai University, Thailand

E-mail: rajchukarn.tong@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ การสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองสำหรับเด็กปฐมวัย 2) ศึกษาผลกระทบของการจัดประสบการณ์การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองที่มีต่อเด็กปฐมวัย นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพครู และครูประจำชั้น โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบคุณภาพ กลุ่มเป้าหมายของการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 1) เด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาล 1 (4 ขวบ) และอนุบาล 2 (5 ขวบ) ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่ จำนวน 9 ห้องเรียน 2) นักศึกษาฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 9 คน และ 3) ครูประจำชั้น จำนวน 9 คน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ 1) รูปแบบการจัดประสบการณ์ความรู้ด้วยตนเองสำหรับเด็กปฐมวัย 2) แบบสนทนากลุ่มการนำรูปแบบ MTPA Model ไปใช้ 3) แบบสัมภาษณ์อย่างไม่มีโครงสร้างโดยการสะท้อนคิด การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบ MTPA ของนักศึกษาและ ครูประจำชั้น การเก็บข้อมูลในปีการศึกษา 2554 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการสรุป สังเคราะห์ จัดหมวดหมู่ ลักษณะการพรรณนาวิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) รูปแบบการจัดประสบการณ์ การสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองสำหรับเด็กปฐมวัยเรียกว่ารูปแบบ MTPA สามารถใช้สร้างความรู้ด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสม 2) ผลกระทบของ การจัดประสบการณ์ การสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองในภาพรวมเป็นทางบวก ผลกระทบที่เกิดกับเด็กปฐมวัยด้านพัฒนาการ ทางสติปัญญาและด้านทักษะกระบวนการด้านต่าง ๆ และมีความสุขกับการเรียน ผลกระทบที่มีต่อนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพครู พบว่า ปรับพฤติกรรมจากผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก

ความสะดวก ผลกระทบต่อครูประจำชั้นพบว่าครูประจำชั้นได้รับความรู้ แนวคิดในการนำนวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของตนเอง

คำสำคัญ: การจัดประสบการณ์, การสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง, ผลกระทบ, รูปแบบ, เด็กปฐมวัย

Abstract

The objectives of this research article were to 1) develop the model of constructivism experience arrangement for early childhood children and 2) study the impact of constructivism experience on early childhood children, student teachers, and teachers. This research was a qualitative research. The target groups were 1) 9 classrooms of kindergarten 1 (4 years old) and 2 (5 years old) at Anuban Chiang Mai School during the academic year 2011, 2) 9 early childhood student teachers from the Faculty of Education at Chiang Mai University, and 3) 9 kindergarten teachers. The instrument used in this study were 1) constructivist experience arrangement plan through MTPA model 2) MTPA Model Implementation Focus Group Discussion, 3) an unstructured interview to reflect on the teaching and learning activities according to the MTPA model of students and class teachers. Data were collected continuously during the 2011 academic year. Data were analyzed by synthesizing summary, categorizing descriptive characteristics, then data were analyzed and presented by descriptive methods. The results of this research were as followed 1) model for experience arrangement in order to construct children's own knowledge was called MTPA model and 2) the impacts of the constructivist experience were all positive. It was concluded that MTPA model had impacted on early childhood children's cognitive development and process skills. Moreover they also enjoyed learning. As for student teachers' impact, they changed their roles from teaching to facilitating learning for the children. Impact on teachers, they have gained the knowledge and ideas to apply innovations to the development of their own instructing.

Keywords: Experience Arrangement, Constructivism, Impact, Model, Early Childhood Children

บทนำ

เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 8 ปี (NAEYC: National Association for the Education of Young Children, ประเทศสหรัฐอเมริกา) หรืออายุแรกเกิดถึง 5 ปี ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของประเทศไทย พ.ศ. 2546 ซึ่งช่วงวัยดังกล่าว เป็นช่วงวัยทองแห่งการเรียนรู้หรือเป็นช่วงที่เรียกว่า หน้าต่างแห่งโอกาส (Window of opportunity) (SafeGard Classes Online, 2016) เปิดตามหลักพัฒนาการของสมอง ดังนั้น การจัดการศึกษาให้แก่เด็กกลุ่มนี้จึงมุ่งพัฒนาเด็กแบบองค์รวม (Whole child) กล่าวคือ การพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัยที่สมควรทั้ง 4 ด้าน คือ การพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การจัดการศึกษาให้เด็กปฐมวัยเป็นการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับความสนใจและวัยของเด็ก ซึ่งการจัดประสบการณ์ดังกล่าวครอบคลุมถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กวัยต่าง ๆ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552)

การเรียนรู้โดยสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองนับว่าเป็นแนวคิดหนึ่งที่ได้รับความสนใจเป็นอย่างมากในช่วงการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา ดังจะเห็นได้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) และคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 (พ.ศ. 2552 - 2561) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) กล่าวถึงเป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ว่า เป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานในการเรียนรู้ของการศึกษายุคใหม่เป็นเป้าหมายภายในปี 2561 ซึ่งกล่าวโดยสรุปได้ว่า ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตนตามธรรมชาติและเรียนรู้ ด้วยตนเอง คิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และมีนิสัยรักการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังจะเห็นได้ว่าการสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองมีหัวใจสำคัญคือการจัดสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ โดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างกระฉับกระเฉง (Active Learning) มีความอัตโนมัติ คล่องแคล่ว (Learner autonomy) และสนุกสนาน ด้วยการเป็นผู้ฝึกค้นคว้า (Inquiry) ค้นพบ (Discovery) ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ ในลักษณะแรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) โดยที่ผู้เรียนมีบทบาทในการจัดสภาพแวดล้อมที่สนับสนุน การสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) เป็นผู้กระตุ้น (Catalyst) เป็นผู้แนะนำ (Coach) และเป็นผู้ชี้แนะโครงการ (Project Director) ซึ่งการเรียนรู้ดังกล่าวจะเป็นการช่วยพัฒนาทักษะการคิด การแก้ปัญหา และทักษะที่จำเป็นต่าง ๆ อันจะเป็นรากฐานที่จะส่งเสริมให้เด็ก ใฝ่ใจ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนอยู่ตลอดเวลา

จากประสบการณ์การนิเทศในโรงเรียน ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าครูผู้สอนในหลากหลายโรงเรียนมักใช้การสอนในลักษณะครูเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ในระดับปฐมวัย ซึ่งในระดับปฐมวัยเด็ก ๆ ควรมีอิสระในการเรียนรู้ และสร้างความรู้ด้วยตนเองในแบบที่ตนเองเข้าใจ ด้วยประสบการณ์ผู้วิจัยด้านความรู้เกี่ยวกับการสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง จิตวิทยาการสอน และกระบวนการเรียนรู้ของสมองที่กล่าวมา ประกอบกับประสบการณ์การนิเทศการปฏิบัติงานวิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยที่รับผิดชอบ ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะประยุกต์ใช้

หลักการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้รูปแบบที่น่าจะสะดวก ไม่สลับซับซ้อนสำหรับครูและนักเรียนปฐมวัยขึ้นโดยใช้ชื่อ MTPA Model ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้น M-Motivation (ขั้นสร้างแรงจูงใจ) ขั้น T-Transfer (ขั้นการเชื่อมโยงประสบการณ์) ขั้น P-Process (ขั้นกระบวนการสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง) และขั้น A-Application (ขั้นนำความรู้ไปประยุกต์ใช้) การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะแรกเป็นการนำร่องโดยใช้เครื่องมือวิจัยรูปแบบ MTPA ได้ผลการใช้ปรับปรุงแนวคิดและนำมาใช้ในระยะที่ 2 คือ การนำรูปแบบ MTPA ไปใช้ โดยระยะแรกอธิบายได้ดังนี้ ระยะที่ 1 การทดลองใช้เป็นการนำร่องของนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพครูสาขาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 8 คน ในช่วงปีการศึกษา 2553 ซึ่งทั้งแปดคนออกแบบแผนการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ MTPA Model และขอยกตัวอย่างการทำวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาครู จำนวน 2 คน วิจัยในชั้นเรียนเรื่อง การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยโดยการจัดประสบการณ์ตามแนวทฤษฎีการสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง (MTPA Model) (เรณู มูลงาม, 2553) ซึ่งผลการวิจัยพบว่าเด็กปฐมวัยมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หลังการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งมีค่าความแตกต่างสูงกว่าเกณฑ์ความก้าวหน้าที่ตั้งไว้ร้อยละ 30.00 ส่วนคนที่ 2 ทำวิจัยในชั้นเรียนเรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยโดยการจัดประสบการณ์ตามแนวทฤษฎีการสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง (MTPA Model) (มณฑิรา แก้ววิจิตร, 2553) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ระดับความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลหลังจากได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวการสร้างสร้งสรรค์ความรู้ด้วยตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก เพิ่มจากก่อนที่จะได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับดี จากผลการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาทั้ง 2 คนที่กล่าวมา ทำให้ผู้วิจัยมีความมั่นใจว่ารูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวการสร้างสร้งสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง หรือรูปแบบ MTPA Model ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นสามารถพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยโดยการสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองได้ จึงทำให้ผู้วิจัยทำการวิจัยในระยะที่ 2 ร่วมกับนักศึกษาปฏิบัติงานวิชาชีพครูในปีการศึกษา 2554 ทั้งภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 โรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่ได้ขยายผลการนำไปใช้อีกครั้ง เป็นการยืนยันผลการวิจัยนำร่อง เพื่อจะได้นำไปขยายผลและเผยแพร่ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์โดยการสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองสำหรับเด็กปฐมวัย
2. เพื่อศึกษาผลกระทบของการจัดประสบการณ์การสร้างสร้งสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง (MTPA Model) ที่มีต่อเด็กปฐมวัย นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพครู และครูประจำชั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่

1. เด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล 1 และ 2 โรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2554 จำนวน 9 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 35 คน รวมทั้งหมด 315 คน
2. นักศึกษาปฏิบัติงานวิชาชีพครู สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2554 จำนวน 9 คน
3. ครูประจำชั้นอนุบาล 1 และอนุบาล 2 โรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่ ซึ่งทำหน้าที่เป็น ครูพี่เลี้ยงและทำหน้าที่นิเทศนักศึกษากลุ่มเป้าหมาย จำนวน 9 คน

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. รูปแบบการจัดประสบการณ์การสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง (MTPA Model) ที่นักศึกษาต้องนำไปใช้ออกแบบการจัดประสบการณ์ในแต่ละหน่วย
2. แบบสนทนากลุ่มซึ่งเป็นการสะท้อนคิดของนักศึกษา ผู้ที่นำรูปแบบ MTPA Model ไปใช้ตลอดจนครูประจำชั้น (ครูพี่เลี้ยง) ที่ทำหน้าที่นิเทศนักศึกษากลุ่มเป้าหมาย
3. แบบสัมภาษณ์อย่างไม่มีโครงสร้าง ทำการสัมภาษณ์นักศึกษา และครูประจำชั้น (ครูพี่เลี้ยง) โดยผู้วิจัยเป็นคนสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นระยะที่ 2 ทางผู้วิจัยได้ใช้ผลการใช้เครื่องมือของระยะที่ 1 ซึ่งเป็นโครงการนำร่อง หลังจากนำไปใช้แล้วมีผลสะท้อนกลับเรื่องเวลา คือใช้เวลาเยอะในการจัดกิจกรรม และการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับแต่ละชั้น ได้ให้คำแนะนำเรื่องความยืดหยุ่นของเวลาและช่วยแนะนำนักศึกษาในการออกแบบกิจกรรม ส่วนแบบสนทนากลุ่มและแบบสัมภาษณ์อย่างไม่มีโครงสร้างได้ปรับภาษาโดยไม่ใช้ภาษาอังกฤษ และสื่อสารให้ผู้ฟังเข้าใจได้

ขั้นตอนการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากการนำร่องการใช้รูปแบบ MTPA Model ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าจะมีการขยายผลการนำไปใช้เพื่อมั่นใจว่ารูปแบบ MTPA Model เป็นรูปแบบที่สามารถนำไปใช้ได้จริงก่อนจะนำออกเผยแพร่และขยายผลในวงการศึกษาปฐมวัยต่อไป ซึ่งขั้นตอนการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูลสามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ข้อมูลการใช้รูปแบบ MTPA Model ในการสอนปกติ
 - 1.1 ประชุมชี้แจงคณะครูประจำชั้นนักศึกษากลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับแนวคิดสำคัญ ทฤษฎี ความเป็นมาของรูปแบบ MTPA Model และสาระสำคัญของการวิจัย

1.2 นักศึกษาปฏิบัติงานวิชาชีพครูจัดทำแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามรูปแบบ MTPA Model ในหน่วยการเรียนรู้ที่ตนเองรับผิดชอบ

1.3 อาจารย์นิเทศก์และครูประจำชั้น ตรวจสอบทิศแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้พร้อมให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข

1.4 นักศึกษาปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และนำไปใช้สอนตามวันเวลาที่กำหนด ภายใต้การดูแลนิเทศของอาจารย์ประจำชั้นและอาจารย์นิเทศก์อย่างใกล้ชิด

1.5 นักศึกษาสรุปผลหลังการสอนทุกครั้งและทุกหน่วยการเรียนรู้ นำเสนอครูประจำชั้นและอาจารย์นิเทศก์(ผู้วิจัย) ทุกสัปดาห์

1.6 อาจารย์นิเทศก์และครูประจำชั้นให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ในหน่วยถัดไป

1.7 ประชุมสัมมนาครูประจำชั้นและนักศึกษา เพื่อติดตามผลการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพครูและผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ MTPA Model ในทุกเดือนตามเวลาที่กำหนด

1.8 เมื่อสิ้นสุดภาคเรียนแต่ละภาค จะมีการประชุมสัมมนาสรุปผลการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพครู และผลการสอนตามรูปแบบ MTPA Model โดยภาพรวม โดยนักศึกษาแต่ละคนจะต้องนำเสนอพร้อมทั้งเอกสารประกอบ

1.9 อาจารย์นิเทศก์(ผู้วิจัย) วิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปข้อมูล จากเอกสารการรายงานของนักศึกษาแต่ละคน เพื่อนำข้อมูลมาจัดทำรายงานการวิจัยต่อไป

1.10 ในสองสัปดาห์สุดท้ายของภาคการศึกษา ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์นักศึกษาและครูประจำชั้นเกี่ยวกับผลกระทบที่มีต่อเด็กปฐมวัย นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพครู และครูประจำชั้น เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และจัดทำรายงานการวิจัยต่อไป

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาทั้ง 9 คนอย่างต่อเนื่อง เมื่อสิ้นปีการศึกษา 2554 เพื่อนำผลการวิจัยในชั้นเรียนมาสรุป สังเคราะห์ ด้านผลกระทบ ต่อเด็กปฐมวัย ด้านพัฒนาการทางสติปัญญาและด้านอื่น ๆ เพื่อจัดทำรายงานการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากข้อมูลการวิจัยที่ได้ประมวลมาจากการนิเทศ ติดตามการปฏิบัติงานวิชาชีพครูแบบบันทึกหลัง-การสอน การสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์อย่างไม่มีโครงสร้างแต่ละครั้ง รวมถึงรายงานการปฏิบัติการสอน และการวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้รูปแบบ MTPA Model ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ จัด-หมวดหมู่ และนำเสนอข้อมูลโดยใช้ การพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอสรุปการวิจัยเป็น 2 ตอน ตามจุดประสงค์การวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1: การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยการสร้างความรู้ด้วยตนเองสำหรับเด็กปฐมวัย

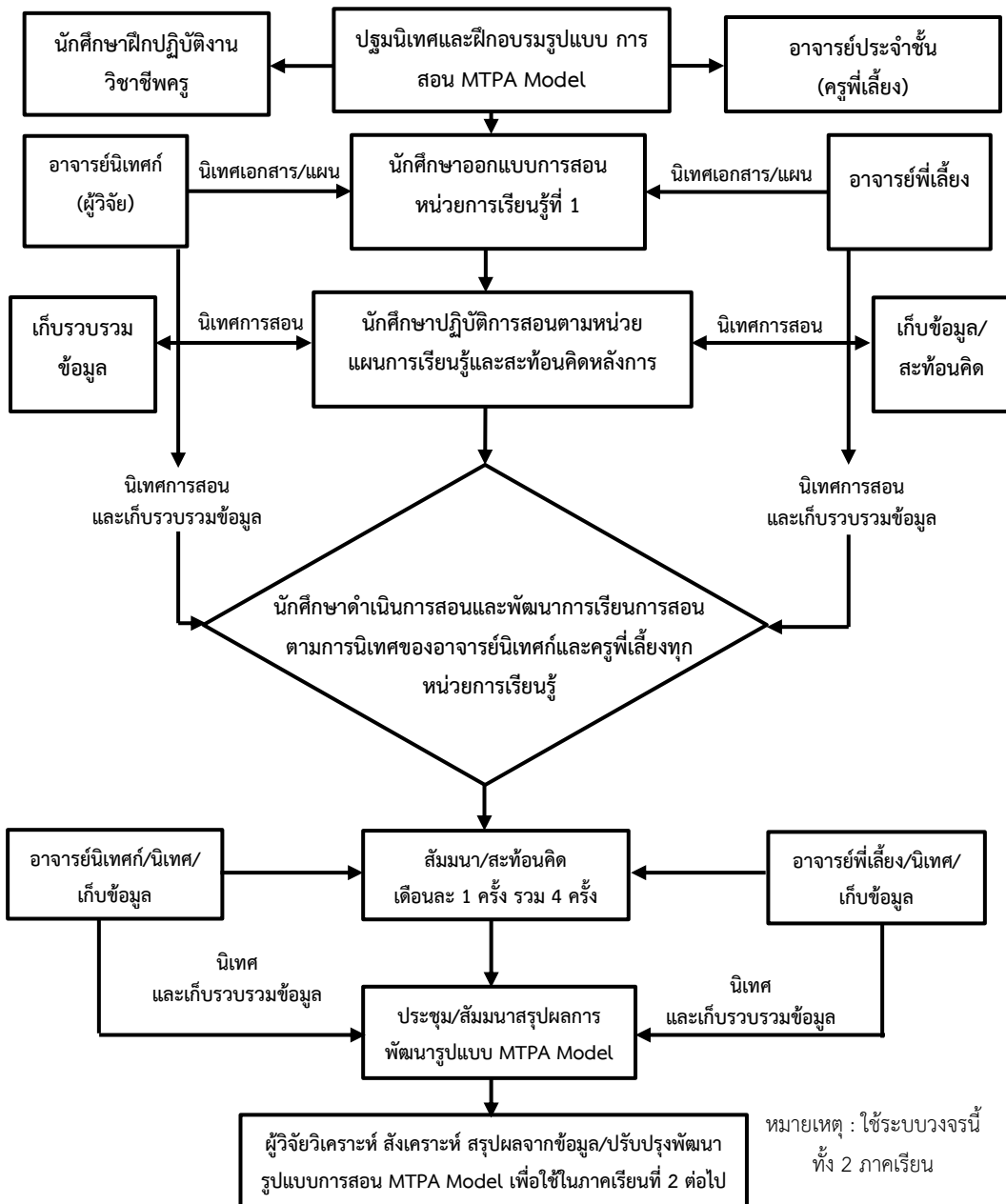
รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยการสร้างความรู้ด้วยตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยเรียกว่า MTPA Model ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้น M-(Motivation) ขั้นสร้างแรงจูงใจ

ขั้นที่ 2 ขั้น T-(Transfer of Experience) ขั้นการเชื่อมโยงประสบการณ์และความรู้เดิม

ขั้นที่ 3 ขั้น P-(Process of Learning) ขั้นกระบวนการเรียนรู้โดยการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

ขั้นที่ 4 ขั้น A-(Application) ขั้นการประยุกต์ใช้

ภาพที่ 1 ระบบการพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

ซึ่งในแต่ละขั้นตอนของรูปแบบ MTPA Model ครูสามารถคัดสรรและประยุกต์ใช้ กิจกรรม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ ที่เสริมสร้างการเรียนรู้ด้วยตนเองและสอดคล้องกับพัฒนา การความสนใจ และหน่วยการเรียนรู้ของสถานศึกษาได้หลากหลาย ตัวอย่างเช่น

ขั้นที่ 1: ขั้น M: (Motivation) เป็นขั้นการสร้างแรงจูงใจ ตัวอย่างกิจกรรมกระบวนการที่สามารถนำมาใช้ในขั้นนี้ ได้แก่ เพลง คำคล้องจอง ข่าวเหตุการณ์ การสำรวจ เกม บทบาทสมมติ นิทาน การเล่าเรื่อง การใช้คำถาม การวิเคราะห์ วิดีทัศน์ เป็นต้น ส่วนสื่อและแหล่งเรียนรู้ เช่น สื่อธรรมชาติรอบตัว นิทาน หุ่น วิดีทัศน์ หนังสือพิมพ์ บทบาทสมมติ เพลง คำคล้องจอง แหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติ และคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

ขั้นที่ 2: ขั้น T: (Transfer of Experience) เป็นขั้นการเชื่อมโยงประสบการณ์และความรู้เดิม กิจกรรมกระบวนการที่สามารถนำมาใช้ ได้แก่ ปริศนาคำทาย การกระตุ้นโดย การอภิปราย การสำรวจ การสาธิต ทดลอง วิเคราะห์ วิดีทัศน์ เพลง เกม และนิทรรศการ เป็นต้น สำหรับสื่อและแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ สื่อจากธรรมชาติ ของจริง นิทรรศการ เกม เพลง คำคล้องจอง วีซีดี กระบวนการกลุ่ม แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน เศรษฐกิจ

ขั้นที่ 3: ขั้น P: (Process of Learning) ขั้นกระบวนการเรียนรู้หรือขั้นสร้างความรู้ โดยเน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง กิจกรรมสำคัญ ๆ ได้แก่ การทดลอง การสืบค้น การสำรวจ การสาธิต ศูนย์การเรียนรู้ การระดมความคิด การเล่นเกมของเล่นที่บ้าน การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมศิลปะ กลุ่มสัมพันธ์ วิเคราะห์วีดีทัศน์ สำหรับสื่อ เช่น สภาพธรรมชาติ อุปกรณ์ เครื่องเล่น คอมพิวเตอร์ ชุดทดลอง วัสดุเหลือใช้ บทบาทสมมติ ของเล่นที่บ้าน แหล่งเรียนรู้ทั้งในโรงเรียน และนอกโรงเรียน ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ขั้นที่ 4: ขั้น A: (Application) เป็นขั้นการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ กิจกรรมกระบวนการที่สามารถนำมาใช้ในขั้นนี้ ได้แก่ การประดิษฐ์ของเล่นจากเศษวัสดุ และวัสดุธรรมชาติ การทดลองแปรผลผลิต เกม การสำรวจสภาพแวดล้อม การสะท้อนคิดจากกิจกรรมหรือผลงาน การจัดนิทรรศการ การสรุปทำผังความคิด (Mind Mapping) บทบาทสมมติ การนำเสนอข่าว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เป็นต้น สำหรับสื่อ/แหล่งเรียนรู้ ได้แก่ สื่อของจริง สื่อธรรมชาติ วัสดุในท้องถิ่นหรือวัสดุเหลือใช้ อุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ เกม เพลง นิทาน การเล่นเกม และของเล่นที่บ้าน เป็นต้น

สำหรับผลการทดลองใช้รูปแบบ MTPA Model สามารถสรุปผลได้ว่า เป็นรูปแบบการจัดการเรียน - การสอนที่สามารถนำไปใช้จัดกระบวนการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อให้เด็กปฐมวัยสร้างความรู้ได้ด้วยตนเองตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) ได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับพัฒนาการ การเรียนรู้ และความสนใจของเด็กปฐมวัย สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ให้กับเด็กปฐมวัยตามหน่วยการเรียนรู้ของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี

ตอนที่ 2: ผลกระทบจากการนำรูปแบบ MTPA Model ไปใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยได้อธิบาย ดังนี้

2.1 ผลกระทบที่มีเกิดกับเด็กปฐมวัย สรุปได้ดังนี้

2.1.1 ผลกระทบด้านพัฒนาการทางสติปัญญาจากการนำรูปแบบ MTPA Model ไปใช้ในการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การคิดเชิงเหตุผล การคิดวิเคราะห์ ความพร้อมทางคณิตศาสตร์ ทักษะทางภาษา ด้านการฟัง การพูด กระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม มีผลการวิจัยออกมาผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ส่วนพัฒนาการทางสติปัญญาในการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า เด็กปฐมวัยกลุ่มเป้าหมายผ่านเกณฑ์การประเมินที่โรงเรียนกำหนด

2.1.2 ผลกระทบด้านพฤติกรรมด้านการเรียนรู้และด้านคุณลักษณะ พบว่า เด็กปฐมวัยส่วนใหญ่มีความสุขกับการเรียน สนใจ และให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม การเรียนเป็นอย่างดี มีพัฒนาการหลาย ๆ ด้านดีขึ้น เด็กปฐมวัยมีโอกาสพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่ พฤติกรรมด้านการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางลดลง และมีพัฒนาการทางสติปัญญาดีขึ้น

2.2 ผลกระทบที่เกี่ยวกับนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพครู พบว่า นักศึกษามีความตระหนักในวิชาชีพ และพยายามปรับเปลี่ยนพฤติกรรม บทบาท จากผู้สอน (Teaching) มาเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) มีความสามารถที่จะประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการเรียนการสอนมาใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน อันเป็นแนวทางในการจัดทำงานวิจัยในชั้นเรียน

2.3 ผลกระทบที่เกิดกับครูประจำชั้น (ครูพี่เลี้ยง) พบว่า อาจารย์ประจำชั้นให้ความเห็นว่าได้รับความรู้ และแนวคิดในการนำนวัตกรรมการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน มีความกระตือรือร้นในการที่จะพัฒนาตัวเอง และมีความพยายามในการจะคิดค้น แสวงหานวัตกรรมมาพัฒนาการเรียนการสอนในรูปแบบของการวิจัยในชั้นเรียน มีวิสัยทัศน์ มุมมองที่กว้างไกลขึ้น ทั้งมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้กับอาจารย์นิเทศก์ มีความภูมิใจที่ได้เห็นลูกศิษย์ของตัวเองมีพัฒนาการที่ดีขึ้น

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ทั้ง 2 ข้อ ดังนี้

1. การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์โดยการสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองสำหรับเด็กปฐมวัย การนำรูปแบบ MTPA Model ไปทดลองใช้ พบว่า รูปแบบการจัดตั้งกล่าวสามารถประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เด็กปฐมวัยทั้ง 2 ระดับชั้น เด็กสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสมนั้น สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 เทคนิคสำคัญที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบ MTPA Model เป็นแนวคิดทางจิตวิทยา การเรียนรู้ที่สำคัญที่เป็นที่ยอมรับของนักจิตวิทยาหลายกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็น

กลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism หรือ Conditioning) ทฤษฎีพุทธินิยม (Cognitive Theory) และทฤษฎีมนุษยนิยม (Humanism) ซึ่งทฤษฎีดังกล่าวเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปในวงการศึกษปัจจุบัน ได้แก่

1.1.1 ทฤษฎีแรงจูงใจ (Motivation) โดยแนวทางของกลุ่มเกสตัล (Gestalt Field Theories) โดยผู้วิจัยเน้นการให้นักศึกษากลุ่มเป้าหมายใช้แรงจูงใจภายใน (Intrinsic) มากกว่าแรงจูงใจภายนอก (Extrinsic) แต่อย่างไรก็ตามส่วนมากแรงจูงใจจะเกิดขึ้นระหว่างแรงจูงใจทั้ง 2 แบบ โดยเน้นให้ผู้สอนจะเป็นผู้สร้างแรงจูงใจภายนอกให้แก่เรียนก่อน เช่น การให้คำแนะนำ การมอบงาน ฯลฯ ขณะเดียวกันก็พยายามให้แรงจูงใจภายนอกไปสัมพันธ์กับแรงจูงใจภายใน เช่น พยายามจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับชีวิตจริง และให้เหมาะสมกับพื้นฐานและความสนใจของผู้เรียน หรือให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนว่าสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน หรือเพื่อประโยชน์ของตนเองในอนาคต (สังต์ อุทรานันท์, 2532)

1.1.2. แนวคิดทฤษฎีการถ่ายโยงการเรียนรู้ หรือประสบการณ์ (Transfer of Learning) โดยเฉพาะการถ่ายโยงการเรียนรู้ในทางบวก (Positive Transfer) โดยจะพยายามให้ผู้เรียนเข้าใจทั้งหลักการ หรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ มากกว่าการฝึกฝนให้ท่องจำ การให้ผู้เรียนได้เรียนรู้หลักการ กฎเกณฑ์ในบางสิ่งบางอย่าง ผู้เรียนจะสามารถนำเอากฎเกณฑ์อันนั้นไปใช้แก้ปัญหาที่มีสมรรถนะใกล้เคียงที่ทำได้ (สังต์ อุทรานันท์, 2532); (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2544)

1.1.3 การเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ (Learning Process) ซึ่งแนวคิดทฤษฎีดังกล่าวนี้เป็นหัวใจสำคัญของรูปแบบ MTPA Model และการวิจัยครั้งนี้ ในการนิเทศนักศึกษา ฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพครู การตรวจนิเทศแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การประชุมสัมมนา ผู้วิจัยได้เน้นย้ำประเด็นนี้อยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ นักศึกษาได้เล็งเห็นความสำคัญในขั้นตอนโดยยึดหลักการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ได้แก่

1.1.3.1 เน้นความสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และความสำคัญของความรู้เดิม

1.1.3.2 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้แสดงความรู้ได้ด้วยตนเองและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนจะเป็นผู้ออกไปสังเกตสิ่งที่ตัวเองอยากรู้แล้ว มาร่วมกันอภิปราย สรุปผลการค้นพบ แล้วนำไปศึกษาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ที่ได้ เพื่อเพิ่มเติมความรู้เป็นความรู้ที่สมบูรณ์ต่อไป

1.1.3.3 เน้นการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ค้นหาความรู้ด้วยตนเอง วิเคราะห์องค์ความรู้ที่ได้ว่าสิ่งนั้นคืออะไร มีความสำคัญมากน้อยเพียงไร

นอกจากหลักการดังกล่าว ผู้วิจัยยังส่งเสริมให้นักศึกษาใช้กระบวนการเรียนรู้และกระบวนการคิดที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับการทำงานของสมองและการสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง อาทิ การสืบเสาะหาความรู้ด้วยตนเอง โดยวิธีเรียนแบบโครงงาน (Project Approach)

การสืบค้นหาความรู้ (Inquiry Method) การสำรวจ (Investigation Method) ตลอดจนเน้นให้ผู้เรียนมีการคิดวิเคราะห์ การใช้เหตุผล การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ตลอดจนเน้นทักษะกระบวนการกลุ่ม (Group Process) เป็นต้น

1.1.3.4 การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ (Application) การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เป็นการให้ผู้เรียนนำความรู้ ประสบการณ์ ความเข้าใจของผู้เรียนที่ได้จากการเรียนไปประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ เหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เป็นการถ่ายโยงความรู้ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาได้ ซึ่งการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้จำเป็นต้องอาศัยการฝึกฝน การประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจและชำนาญในการนำความรู้ไปใช้มากขึ้น

จากเหตุผลที่กล่าวมา รูปแบบการสอน MTPA Model สามารถนำไปใช้ส่งเสริมการเรียนการสอน เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ ซึ่งจะเห็นได้จาก ด้านพัฒนาการทางสติปัญญาที่ได้สรุปผลการวิจัยในตอนี่ 2

2. ผลกระทบของการจัดประสบการณ์การสร้างสรค์ความรู้ด้วยตนเอง (MTPA Model) ที่มีต่อเด็กปฐมวัย นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพครู และครูประจำชั้น จากผลการวิจัยในตอนี่ 2 พบว่า ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอน MTPA Model มีผลออกมาในทางบวกแทบทุกเรื่องนั้น สำหรับในบทความนี้จะขอเน้นการอภิปรายผลกระทบต่อเด็กปฐมวัย ซึ่งเชื่อว่าเป็นผลกระทบที่สำคัญที่สุดในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

สาเหตุที่เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางสติปัญญา (Cognitive Development) และด้านพฤติกรรมที่พึงประสงค์ (Affective) อยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ สามารถอภิปรายสาเหตุได้ในประเด็นต่อไปนี้

2.1 รูปแบบการเรียนการสอน MTPA Model เป็นรูปแบบที่มีขั้นตอนไม่สลับซับซ้อน สะดวกต่อการจัดการเรียนการสอนของครูและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย เปิดโอกาสให้ครูได้เลือกใช้กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ และแหล่งการเรียนรู้ได้หลากหลายสอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ บริบทของโรงเรียน พัฒนาการ และความสนใจของเด็กปฐมวัยแต่ละระดับชั้น นอกจากนี้รูปแบบ MTPA Model ดังกล่าวยังได้ยึดหลักการทฤษฎีทางจิตวิทยาการเรียนรู้ที่สำคัญ ๆ ได้แก่ ทฤษฎีการสร้างแรงจูงใจ (Motivation) ทฤษฎีการถ่ายโยงการเรียนรู้ (Transfer of Learning) ทฤษฎีการเรียนรู้โดยการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Learning Process) และการประยุกต์ใช้ (Application) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่มีความสำคัญในปัจจุบันต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยทั้งสิ้น

2.2 บทบาทของครู บทบาทของครูในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยการสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองนั้นก็มีความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

2.2.1 เป็นผู้ส่งเสริมและยอมรับความของเห็นของนักเรียนโดยอัตโนมัติ โดยการเริ่มของนักเรียน

2.2.2 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้

2.2.3 กิจกรรมการเรียนรู้ ควรเน้นกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการคิด

2.2.4 สืบเสาะ ทำความเข้าใจโจมตีค้นต่าง ๆ ก่อนนำมาให้นักเรียนอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน

2.2.5 ส่งเสริมให้นักเรียนได้สืบเสาะหาความรู้ โดยการใช้คำถาม แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

2.2.6 เห็นความสำคัญในธรรมชาติของผู้เรียน เช่น ความอยากรู้ อยากรู้เห็น เป็นต้น

2.2.7 มีความรู้ความเข้าใจในการจัดหลักสูตรการสอนแบบบูรณาการ

2.2.8 ส่งเสริมการสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองโดยใช้กระบวนการกลุ่ม (Brooks, J. G. & Brooks, M. G. , 1993)

2.3 กระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบ MTPA Model

ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ MTPA Model ชั้นกระบวนการการเรียนรู้ โดยการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Process of Learning) ในขั้นนี้ นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพครู ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายการวิจัยได้จัดในการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองตามหลักการการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (von Glasersfeld, E., 1995); (Brooks, J. G. & Brooks, M. G. , 1993); (Fosnot, C. T., 1996) ดังนี้

2.3.1 เน้นหลักการการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำคัญของผู้เรียน

2.3.2 จัดสภาพแวดล้อม สื่อ แหล่งการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ สอดคล้องพัฒนาการความสนใจของผู้เรียน ทั้งในโรงเรียนและในห้องเรียนที่หลากหลาย

2.3.3 เน้นกระบวนการเรียนรู้เป็นกลุ่ม (Team-Based) มีการเรียนโดยความร่วมมือซึ่งกันและกัน (Collaborative Learning) หรือการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)

2.3.4 เน้นกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ด้วยตนเอง (Inquiry and discovery)

2.3.5 กระตุ้นส่งเสริมผู้เรียนมีแรงจูงใจภายในในการเรียน (Learner Self-Motivation)

2.3.6 จัดบรรยากาศการเรียนการสอนให้มีชีวิตชีวา (Active Learning)

2.3.7 บทบาทครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) เป็นผู้กระตุ้น (Catalyst) เป็นผู้ชี้แนะ (Project director) เป็นผู้แนะนำ (Coach) เป็นต้น (von Glasersfeld, E., 1995); (Brooks, J. G. & Brooks, M. G. , 1993); (Fosnot, C. T., 1996)

2.4 การบริหารจัดการระบบการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพครู

โดยนโยบายของการจัดการศึกษาปฐมวัย จะเน้นการนิเทศในระบบไตรภาคี โดย การเน้นการมีส่วนร่วม-ร่วมของ 3 ฝ่าย กล่าวคือ มีการประสานความร่วมมือระหว่างอาจารย์นิเทศก์จากสาขาฯ ครูประจำชั้น (ครูพี่ - เลี้ยง) และผู้บริหารสถานศึกษา หรือตัวแทนในการนิเทศนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพครูปฐมวัย โดยใช้หลักการนิเทศแบบกัลยาณมิตร (สงัด อุทรานันท์, 2530) โดยเน้นการสื่อสาร 2 ทาง การดูแลและให้คำปรึกษาให้กำลังใจอย่างใกล้ชิด หลีกเลี่ยงการจับผิด และการประยุกต์ใช้เทคนิคการนิเทศหลาย ๆ วิธี เช่น ระบบพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) การนิเทศแบบคลินิก กล่าวคือการประชุมปรึกษาหารือก่อนการสอน การนิเทศการสอน และการประชุมสัมมนาหลังการสอน ซึ่งกระบวนการนิเทศดังกล่าวถือเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการทำรูปแบบการจัดการเรียนการสอน MTPA Model ไปสู่การปฏิบัติและประสบความสำเร็จ และเป็นการสร้างสรรค์ความร่วมมือกับทุกฝ่าย นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดความสัมพันธ์ความร่วมมือระหว่างอาจารย์นิเทศก์และสถานศึกษาเป็นอย่างดี

อีกทั้ง เป็นการยืนยันว่ารูปแบบการสอนแบบ MTPA สามารถใช้สร้างความคิดสร้างสรรค์ได้ตามที่ เรณู ศรีบุรินทร์ และคณะ ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะสร้างสรรค์และนวัตกรรมของเด็กปฐมวัยโดยการจัดประสบการณ์การสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง จากผลการศึกษาทักษะสร้างสรรค์และนวัตกรรมของเด็กปฐมวัยโดยการจัดประสบการณ์การสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองเปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังเรียนในภาพรวม พบว่า คะแนนก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้คิดเป็นร้อยละ 37.09 และคะแนนหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้คิดเป็นร้อยละ 76.43 มีความต่างร้อยละ 39.34 ถือว่าผ่านเกณฑ์ค่าความแตกต่างที่ยอมรับได้ร้อยละ 30.00 (เรณู ศรีบุรินทร์ และคณะ, 2565)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้สรุปตามวัตถุประสงค์ 2 ข้อ ได้ดังนี้ วัตถุประสงค์ข้อที่ 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์โดยการสร้างสร้งความรู้ด้วยตนเองสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า ได้รูปแบบการจัดประสบการณ์การสร้งสร้งความรู้ด้วยตนเองสำหรับเด็กปฐมวัย (MTPA Model) ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้น M-Motivation (ขั้นสร้างแรงจูงใจ) ขั้นที่ 2 ขั้น T-Transfer (ขั้นการเชื่อมโยงประสบการณ์ความรู้) ขั้นที่ 3 ขั้น P-Process (ขั้นการสร้างความรู้ด้วยตัวเอง) และขั้นที่ 4 ขั้น A-Application (ขั้นการประยุกต์ใช้) ซึ่งข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ คือ ครูผู้สอนที่จะนำรูปแบบ MTPA Model ไปประยุกต์ใช้ ควรทำความเข้าใจแนวคิดทฤษฎีพื้นฐานของ MTPA Model และทฤษฎีการสร้งสร้งความรู้ด้วย

ตนเอง (Constructivism) ให้กระจ่าง จากผลการวิจัยรูปแบบ MTPA Model นี้สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย (อายุ 4 - 6 ปี) ในการสร้างความรู้ได้ด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสมตามหน่วยการเรียนรู้ของสถานศึกษา และ 2) เพื่อศึกษาผลกระทบของการจัดประสบการณ์การสร้างสร้งความรู้ด้วยตนเอง (MTPA Model) ที่มีต่อเด็กปฐมวัย นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพครู และครูประจำชั้น พบว่า ผลกระทบของการจัดประสบการณ์การสร้างสร้งความรู้ด้วยตนเองในภาพรวมเป็นทางบวกทั้งสิ้น ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับเด็กปฐมวัย ด้านพัฒนาการทางสติปัญญาและด้านทักษะกระบวนการด้านต่าง ๆ ดีขึ้น และมีความสุขกับการเรียน ผลกระทบที่มีต่อนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพครู พบว่า ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากผู้สอนมาเป็นผู้อำนวยความสะดวก ผลกระทบต่อครูประจำชั้นพบว่าครูประจำชั้นได้รับความรู้และแนวคิดในการนำนวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของตนเอง โดยมีข้อเสนอแนะในการนำรูปแบบ MTPA Model ไปประยุกต์ใช้กับนักเรียนที่มีบริบทที่แตกต่างไป ครูควรศึกษาบริบทของนักเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคม วิถีชีวิตของนักเรียน ชุมชน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบดังกล่าว นอกจากนี้จากการที่มีการเสนอการสอนแนวการสร้างสร้งองค์ความรู้ด้วยตนเองไว้ในการปฏิรูปการศึกษาถึง 2 ระยะ จึงอยากเสนอว่าควรมีนโยบายอย่างจริงจังในการใช้แนวคิดทฤษฎีนี้ในการเสริมสร้งสร้งความรู้ด้วยตนเอง ในระดับปฐมวัยเพื่อเป็นพื้นฐานที่ดีและเป็นบุคลากรคุณภาพที่มีทักษะการทำงานที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ต่อไป ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป 1) ควรทำการวิจัยขยายผลไปยังนักเรียนกลุ่มเป้าหมายในบริบทอื่น ๆ เช่น ในชนบท หรือกลุ่มพหุวัฒนธรรม เป็นต้น 2) ควรมีการศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน (Learning outcome) ในด้านพัฒนาการทางสติปัญญาในมุมมองต่าง ๆ ด้านทักษะกระบวนการชีวิต ความพึงพอใจ และอื่น ๆ ที่เป็นผลมาจากกระบวนการเรียนรู้โดยรูปแบบ MTPA Model

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- มณฑิรา แก้ววิจิตร. (2553). การพัฒนาความสามารถด้านการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยผ่านการจัดประสบการณ์โดยกระบวนการสร้งสร้งความรู้ด้วยตนเอง. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เรณู มูลงาม. (2553). การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยโดยการจัดประสบการณ์ตามแนวทฤษฎีการสร้างสร้งความรู้ด้วยตนเอง (MTPA Model). ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- เรณู ศรีบุรินทร์ และคณะ. (2565). การพัฒนาทักษะสร้างสรรค์และนวัตกรรมของเด็กปฐมวัยโดยการจัดประสบการณ์การสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร, 24(1), 246.
- สัจด์ อุทรานันท์. (2530). การนิเทศการศึกษา หลักการทฤษฎี และการปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: มิตรสยาม.
- _____. (2532). พื้นฐานและการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มิตรสหาย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ สอง (พ.ศ. 2552 - 2561). กรุงเทพมหานคร: พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สุรงค์ ไคว์ตระกูล. (2544). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ด้านสุธาการพิมพ์.
- Brooks, J. G. & Brooks, M. G. . (1993). The case for constructivist classrooms. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Fosnot, C. T. (1996). Constructivism: Theory, perspective, and practice. New York: Teacher College Press.
- SafeGard Classes Online. (2016). Windows of opportunity for children's brain development. Retrieved December 20 , 2021, from https://sgclassesonline.com/go/118-what-are-learning-windows-and-how-do-affect-childrens-brain-growth-development?fbclid=IwAR34xl1TFtyE3l8bl_tFr297ZrDXBqSgg27gopoPEYeJHUwwWRAYdbcQd_E
- von Glasersfeld, E. (1995). Radical Constructivism : A Way of knowing and Learning. London: Falmer Press.